

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΣ: 140/2015
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΜΗΜΑ ΣΤ'

Συνεδρίαση της 16^{ης} Ιουνίου 2015

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Πέτρος Τριανταφυλλίδης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Παρασκευάς Βαρελάς, Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Βασιλική Τύρου, Κουήν-Τακουή Χουρμουζιάν, Ελένη Σβολοπούλου και Ευαγγελία Σκαλτσά, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους

Αριθμός Ερωτήματος: Γ31/99/23.03.2015 έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Οικ/τεχνικών Υπηρεσιών-Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών-Τμήμα Γενικού Λογιστηρίου ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται: 1) Εάν οι διατάξεις του άρθρου 83 παρ. 1 και 3 του ΚΕΔΕ περί συμψηφισμού υπερισχύουν έναντι τόσο του άρθρου 14 παρ. 1 και 2 της ΥΑ 34664/13-8-1952 (ΦΕΚ 187 Β') «*Λογιστικός και Οικονομικός Κανονισμός ΙΚΑ*», όσο και του άρθρου 9107 του τόμου Ε' της Κωδικοποίησης Εγκυκλίων επί Οικονομικών Θεμάτων ΙΚΑ (Εγκύκλιος ΙΚΑ 113/1947 «*περί αναγραφής στοιχείων αστυνομικής ταυτότητας δικαιούχων εις αποδείξεις πληρωμής*» και, 2) εάν, κατά την εκτέλεση ταμειακών παραστατικών (ένταλμα ή εντολή) είναι απαραίτητη η υπογραφή του δικαιούχου, και στη συνέχεια η παρακράτηση των οφειλών του, σύμφωνα με τις ανωτέρω ειδικότερες διατάξεις του ΙΚΑ, ή εάν, είναι νόμιμος ο αυτεπάγγελτος συμψηφισμός ενταλμάτων με

αντίστοιχες οφειλές από ασφαλιστικές εισφορές, σύμφωνα με το άρθρο 83 του ΚΕΔΕ.

Εισηγήτρια: Παναγιώτα Σ. Παρασκευοπούλου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

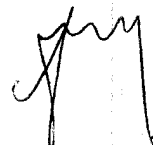
.....

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το ΣΤ' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε ομοφώνως, ως ακολούθως:

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ:

Σύμφωνα με τα υπ' αρ. πρωτ. Γ31/99/23.03.2015 και Γ31/139/29.04.2015 έγγραφα της Γενικής Διεύθυνσης Οικ/τεχνικών Υπηρεσιών-Δ/νση Οικονομικών Υπηρεσιών-Τμήμα Λογιστηρίου, η ανωτέρω Υπηρεσία για την εκτέλεση ενός ταμειακού παραστατικού (ένταλμα ή εντολή) απαιτεί την υπογραφή του δικαιούχου και την αναγραφή των στοιχείων του πάνω στο ταμειακό παραστατικό. Επιπλέον, κατά την είσπραξη της απαιτήσεως, ο δικαιούχος προσκομίζει υπηρεσιακό σημείωμα και αν οφείλει ασφαλιστικές εισφορές, τότε αυτές παρακρατούνται, κατά τον ΚΕΔΕ, από το ποσό της απαίτησης.

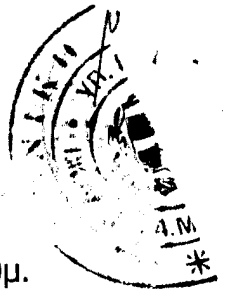
Η ανωτέρω διαδικασία για την εκτέλεση των ενταλμάτων διενεργείται από την εν λόγω Υπηρεσία του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, κατ' εφαρμογή, τόσο του άρθρου 14 παρ. 1, 2 της υπ' αριθμ. 34664/13-8-1952 (ΦΕΚ 187 Β') Υπουργικής Απόφασης περί εγκρίσεως Λογιστικού και Οικονομικού Κανονισμού του ΙΚΑ, όσο και του άρθρου 9107 του τόμου Ε' Κωδικοποίησης Εγκυκλίων επί Οικονομικών Θεμάτων περί αναγραφής στοιχείων ταυτότητας δικαιούχων επί αποδείξεων πληρωμής αυτών (Εγκύκλιος ΙΚΑ 113/1947 «περί αναγραφής στοιχείων αστυνομικής ταυτότητας δικαιούχων εις αποδείξεις πληρωμής», στην οποία αναφέρονται τα άρθρα 199 & 200 του Νόμου ΣΙΒ'/1852 «Περί διοικήσεως των δημοσίων εσόδων και εξόδων και περί δημοσίου λογιστικού του Κράτους»).

Επειδή υπάρχουν πολλές περιπτώσεις δικαιούχων που δεν προσέρχονται για την είσπραξη των απαιτήσεών τους γιατί οφείλουν, με αποτέλεσμα να έχουν σωρευτεί πολλά ανεκτέλεστα εντάλματα, τα οποία θα μπορούσαν να συμψηφιστούν με αντίστοιχες οφειλές από ασφαλιστικές εισφορές, η ανωτέρω α) ως προς το πρώτο ερώτημα, δεν τίθεται επ' ουδενί θέμα υπέρτερης ισχύος ή όχι των εν λόγω διατάξεων του άρθρου 83 ΚΕΔΕ έναντι των προαναφερομένων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, καθόσον αφορούν εντελώς διαφορετικές περιπτώσεις. Ειδικότερα, οι συγκεκριμένες διατάξεις του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ αφορούν τις υποχρεώσεις των ταμιών και εν γένει διαχειριστών του Ιδρύματος σε περίπτωση αυτοπρόσωπης εμφάνισης των δικαιούχων για την είσπραξη απαιτήσεών τους σε βάρος του Ιδρύματος, ενώ, οι διατάξεις του ΚΕΔΕ αναφέρονται ρητά σε εκτέλεση ταμειακού παραστατικού (εντάλματος ή εντολής) αυτεπαγγέλτως, ήτοι χωρίς την, αυτοπρόσωπη ή με πληρεξούσιο, εμφάνιση των δικαιούχων και συμψηφισμού του ποσού της απαίτησής τους με οφειλές τους προς το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

β) Ως προς το δεύτερο ερώτημα, ακόμα και αν ήθελε θεωρηθεί ότι, οι ασφαλιστικές εισφορές του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ αποτελούν ακατάσχετες απαιτήσεις, ως ανήκουσες στη δημόσια περιουσία του Ιδρύματος, εντούτοις υπόκεινται σαφώς σε συμψηφισμό, κατ' εφαρμογή των πρωτίστως εφαρμοζόμενων, ως ειδικότερων, διατάξεων του άρθρου 83 του ΚΕΔΕ, με (αμοιβαίες) απαιτήσεις τρίτων δικαιούχων κατά του Ιδρύματος, και ως εκ τούτου είναι νόμιμη η εκτέλεση ταμειακού παραστατικού (ένταλμα ή εντολή), χωρίς την υπογραφή του δικαιούχου, με εντολή του προϊσταμένου της αρμόδιας υπηρεσίας του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, σύμφωνα με τα αναλυτικώς οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 83 του ΚΕΔΕ, καθόσον πρόκειται για αμιγή περίπτωση αυτεπαγγέλτου συμψηφισμού από πλευράς της υπηρεσίας του Ιδρύματος, βάσει των στοιχείων που αυτή διαθέτει ως προς τις απαιτήσεις του οφειλέτη τρίτου και όχι για αυτοπρόσωπη δήλωση συμψηφισμού από πλευράς του εν λόγω δικαιούχου-οφειλέτη, ώστε να απαιτείται η εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ήτοι τόσο η υπογραφή του, όσο και η αναγραφή των στοιχείων της ταυτότητάς του.

Π. ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ:

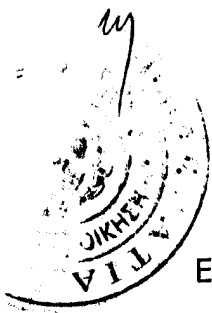
1. Κατ' αρχήν, σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 1, 2 της υπ' αριθμ. 34664/13-8-1952 (ΦΕΚ 187 Β') Υπουργικής Απόφασης περί εγκρίσεως Λογιστικού και Οικονομικού Κανονισμού του ΙΚΑ:

«Άρθρο 14: Διεξαγωγή Ταμιακής υπηρεσίας.

«1. Πάσα είσπραξις και πληρωμή βεβαιούται δια της υπογραφής των παραστατικών υπό του ενεργήσαντος ταύτην ταμίου ή βοηθού ή υπολόγου διαχειριστού. Έκαστος εξ αυτών ευθύνεται δια τας υπ' αυτού ενεργηθείσας εισπράξεις και πληρωμάς...2. Ουδεμία είσπραξις ή πληρωμή ενεργείται άνευ εκδόσεως Γραμματίου εισπράξεως ή Εντάλματος πληρωμής υπογεγραμμένου υπό των αρμοδίων κατά τας διατάξεις του παρόντος κανονισμού και συνοδευομένων υπό των οικείων δικαιολογητικών, πλην των περιπτώσεων του άρθρου 12».

2. Περαιτέρω, το άρθρο 9107 του τόμου Ε' Κωδικοποίησης Εγκυκλίων επί Οικονομικών Θεμάτων περί αναγραφής στοιχείων ταυτότητος δικαιούχων επί αποδείξεων πληρωμής αυτών, ορίζει ότι:

«...πάσα εξόφλησις εντάλματος πληρωμής ή αποδείξεως ή παντός ετέρου δικαιολογητικού υπό δικαιούχου (πλην του Προσωπικού και των Συμβούλων και μελών Δ.Σ., ΤΔΕ, ΚΕΣ, ΤΕΣ και ΝΣΚ), δέον να νομιμοποιείται δι' εξακριβώσεως και αναγραφής των στοιχείων της ταυτότητος του δικαιούχου παραπλεύρως της υπογραφής αυτού. Η ένδειξις αυτή αποτελεί ουσιαστικόν στοιχείον δια την πληρωμήν των δικαιολογητικών. Υπεύθυνοι δια την αναγραφήν των στοιχείων είναι οι Ταμιαί και οι πάσης κατηγορίας υπόλογοι διαχειρισταί. Αι υπηρεσίαι ελέγχου δέον ν' απορρίπτουν πληρωμάς δια τας οποίας δεν αναγράφονται τα στοιχεία της αστυνομικής ταυτότητος του δικαιούχου παραπλεύρως της υπογραφής αυτού» (Εγκύκλιος ΙΚΑ 113/1947 «περί αναγραφής στοιχείων αστυνομικής ταυτότητος δικαιούχων εις αποδείξεις πληρωμής», στην οποία αναφέρονται τα άρθρα 199 & 200 του Νόμου ΣΙΒ'/1852 «Περί διοικήσεως των δημοσίων εσόδων και εξόδων και περί δημοσίου λογιστικού του Κράτους»).

3.α. Εξάλλου, το άρθρο 83 παρ. 1, 3 του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων - ΚΕΔΕ (ΝΔ 356/1974) με τίτλο «Ενέργειες και αποτελέσματα συμψηφισμού» (ΦΕΚ Α' 90), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 11 του ν. 3943/2011, ορίζει ότι:

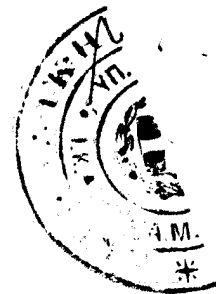
«1. Βέβαιη και εκκαθαρισμένη χρηματική απαίτηση του οφειλέτη κατά του Δημοσίου, η οποία αποδεικνύεται με τελεσίδικη δικαστική απόφαση ή δημόσιο έγγραφο, συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη αυτού προς το Δημόσιο.

2. Ο συμψηφισμός προτείνεται με δήλωση του οφειλέτη που υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ., η οποία είναι αρμόδια για την είσπραξη του χρέους. Ο συμψηφισμός μπορεί να ενεργείται και αυτεπάγγελτα, με πράξη του προϊστάμενου της ίδιας υπηρεσίας, εφόσον από τα υπάρχοντα στοιχεία αποδεικνύεται η απαίτηση του οφειλέτη. Απαίτηση του Δημοσίου παραγεγραμμένη αντιτάσσεται σε συμψηφισμό για μια τριετία από τη συμπλήρωση της παραγραφής. Η δήλωση του οφειλέτη για συμψηφισμό της απαίτησης κατά του Δημοσίου ή το έγγραφο του προϊστάμενου της Δ.Ο.Υ. για αυτεπάγγελτο συμψηφισμό κοινοποιείται στην εκκαθαρίζουσα την απαίτηση υπηρεσία, η οποία υποχρεούται σε άμεση απόδοση του συμψηφισθέντος ποσού.

3. Με τις πιο πάνω προϋποθέσεις επιτρέπεται ο συμψηφισμός απαιτήσεων κατά του Δημοσίου με χρέη προς το Δημόσιο που καταβάλλονται με ταυτόχρονη υποβολή δήλωσης φόρου ή άλλου εσόδου. Η δήλωση συμψηφισμού, που υποβάλλεται μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης που αναφέρεται στο προηγούμενο εδάφιο, δεν απαλλάσσει τον οφειλέτη από τις συνέπειες της εκπρόθεσμης υποβολής της.

4. Με τον συμψηφισμό οι αμοιβαίες απαιτήσεις αποσβένονται από την ημερομηνία που συνυπήρξαν και κατά το μέρος που καλύπτονται, με την επιφύλαξη των άρθρων 89 και 94 του ν. 2362/1995 (ΦΕΚ 247 Α).

5. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η ειδικότερη διαδικασία, με την τήρηση των οποίων εξαιρούνται από τον αυτεπάγγελτο συμψηφισμό χρηματικές απαιτήσεις του οφειλέτη έναντι του Δημοσίου με βεβαιωμένα αλλά μη ληξιπρόθεσμα χρέη του προς το Δημόσιο.

6. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα».

Σύμφωνα δε, με το άρθρο 31 του ίδιου ως άνω Κώδικα :

«1. Εξαιρούνται της κατασχέσεως εις χείρας τρίτων: α) τα εν άρθρω 17 του παρόντος Ν. Διατάγματος κινητά πράγματα, β) τα υπό ειδικών νόμων διατηρηθέντων εν ισχύι δια του άρθρου 52 του Εισαγ. Νόμου Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας προβλεπόμενα ακατάσχετα, γ) η εταιρική μερίς επί προσωπικών εταιριών, δ) οι απαιτήσεις διατροφής εκ του νόμου ή εκ διατάξεως τελευταίας βουλήσεως, ε) τα $\frac{3}{4}$ των απαιτήσεων εκ μισθών, συντάξεων και πάσης φύσεως ασφαλιστικών βοηθημάτων καταβαλλομένων περιοδικώς επιτρεπομένης της κατασχέσεως επί $\frac{1}{4}$ αυτών δια τα προς το Δημόσιον χρέη των δικαιούχων των απαιτήσεων τούτων, στ) τα $\frac{4}{5}$ των ημερομισθίων, επιτρεπομένης της κατασχέσεως επί του $\frac{1}{5}$ αυτών δια τα προς το Δημόσιο χρέη των δικαιούχων τούτων και ζ) το $\frac{1}{2}$ των εφ' άπαξ καταβαλλομένων, υπό οιοδήποτε ασφαλιστικού φορέως, βοηθημάτων επί τη εξόδω εκ της Υπηρεσίας ή του επαγγέλματος, επιτρεπομένης της κατασχέσεως επί του $\frac{1}{2}$ αυτών δια τα προς το Δημόσιον χρέη των δικαιούχων τούτων.

Δεν χωρεί κατάσχεση μισθών, συντάξεων και ασφαλιστικών βοηθημάτων, που καταβάλλονται περιοδικά, εφόσον το ποσό αυτών μηνιαίως είναι μικρότερο των χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ, στις περιπτώσεις δε που υπερβαίνει το ποσό αυτό, επιτρέπεται η κατάσχεση επί του $\frac{1}{4}$ αυτών, το εναπομένον όμως ποσό δεν μπορεί να είναι κατώτερο των χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ. Κατασχέσεις που έχουν επιβληθεί, μέχρι την προηγούμενη ημέρα ισχύος των διατάξεων αυτών, σε βάρος των οφειλετών που υπάγονται στην ανωτέρω περίπτωση, περιορίζονται ή αίρονται μετά από αίτησή τους» (τα δύο τελευταία εδάφια του άρθρου 31, όπως έχει αυτό τροποποιηθεί και συμπληρωθεί με το άρθρο 4 Ν. 3714/2008, ΦΕΚ Α 231, και το άρθρο 17 του Ν. 3756/2009, ΦΕΚ Α 53, αντικαταστάθηκαν ως άνω με την παράγραφο Α υποπαρ. 3 άρθρου τρίτου Ν. 4254/2014, ΦΕΚ Α 85/7.4.2014).

2. Καταθέσεις σε πιστωτικά ιδρύματα σε ατομικό ή κοινό λογαριασμό είναι ακατάσχετες μέχρι του ποσού των χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ για κάθε

φυσικό πρόσωπο και σε ένα μόνο πιστωτικό ίδρυμα... (η παρ. 2 προστέθηκε με την παράγραφο Α υποπαρ. 4 άρθρου τρίτου Ν. 4254/2014, ΦΕΚ Α 85/7.4.2014)».

β. Κατά δε τη διάταξη του άρθρου 440 του Α.Κ.:

«Ο συμψηφισμός επιφέρει απόσβεση των μεταξύ δύο προσώπων αμοιβαίων απαιτήσεων όσο καλύπτονται, αν είναι ομοειδείς κατά το αντικείμενο και ληξιπρόθεσμες»,

Ενώ, κατά τη διάταξη του επόμενου άρθρου 441 του Α.Κ.:

«Ο συμψηφισμός επέρχεται αν ο ένας τον επικαλεσθεί με δήλωση προς τον άλλο. Η πρόταση του συμψηφισμού επιφέρει απόσβεση των αμοιβαίων απαιτήσεων από τότε που συνυπήρξαν».

Σύμφωνα δε, με τη διάταξη του άρθρου 451 του Α.Κ.:

«Δεν επιτρέπεται συμψηφισμός κατά ακατάσχετης απαίτησης».

Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 του ν. 3068/2002:

«1. Η αναγκαστική εκτέλεση για να ικανοποιηθεί χρηματική απαίτηση κατά του Δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των λοιπών Ν.Π.Δ.Δ. γίνεται με κατάσχεση της ιδιωτικής περιουσίας αυτών. Αποκλείεται η κατάσχεση απαιτήσεων που πηγάζουν από έννομη σχέση δημοσίου δικαίου ή απαιτήσεων χρηματικού ή μη αντικειμένου το οποίο έχει ταχθεί για την άμεση εξυπηρέτηση ειδικού δημοσίου σκοπού».

γ. Τέλος, με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 24 του α.ν.1846/1951 (ΦΕΚ Α'), ορίζεται ότι:

«Το Ι.Κ.Α. έχει ως πόρους: α') Εισφορές των παρ' αυτώ ησφαλισμένων, β') Εισφορές των εργοδοτών...».

Ενώ, κατά τις διατάξεις των παρ. 1 και 5 του άρθρου 26 του ίδιου ως άνω νόμου:

«1. Δια την καταβολήν των εισφορών των ησφαλισμένων ευθύνεται επί παρεχόντων εξηρητημένην εργασίαν ο εργοδότης και επί αυτοτελώς εργαζομένων οι ίδιοι ή ο κατά το άρθρον 8 παραγρ. 5 εδ. δ' ασφαλιστικός Συνεταιρισμός. Ο εργοδότης υποχρεούται δια την καταβολήν των εισφορών και των ησφαλισμένων των μη αμειβομένων εν όλω ή εν μέρει υπ' αυτού...2...3...4...5. Κατά την πληρωμή των μισθών, επί παρεχόντων εξηρητημένην εργασίαν, ο εργοδότης υποχρεούται να παρακρατεί τα τμήματα των εισφορών τα βαρύνοντα τους ησφαλισμένους, εάν δε ο εργοδότης δεν εκπληρώσει την υποχρέωσίν του ταύτην εντός διμήνου από της ημέρας πληρωμής των μισθών η καταβολή της τε εργοδοτικής και της εισφοράς του ησφαλισμένου βαρύνει τον εργοδότην».

ΙΙΙ. ΑΝΑΛΥΣΗ - ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ :

Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις, ερμηνευόμενες σύμφωνα με το γράμμα το πνεύμα και το σκοπό του νόμου συνάγονται τα ακόλουθα:

Α. Κατ' αρχήν, δεν αποτελούν διοικητικές πράξεις οι «ερμηνευτικές εγκύκλιοι» που εκδίδουν οι ιεραρχικώς προϊστάμενοι των διαφόρων υπηρεσιακών σχηματισμών του Κράτους και των ΝΠΔΔ (π.χ. υπουργοί, νομάρχες, γενικοί γραμματείς κλπ.) κατά την άσκηση του προληπτικού ιεραρχικού ελέγχου και οι οποίες επαναλαμβάνουν, σχολιάζουν και επεξηγούν τις διατάξεις των νομοθετικών και κανονιστικών πράξεων και παρέχουν οδηγίες για τον τρόπο εφαρμογής τους (ΣΤΕ 700/1986, 3594/1987, 2779/1989). Αντίθετα, οι λεγόμενες «κανονιστικές εγκύκλιοι» με τις οποίες καθορίζονται καθήκοντα των ιεραρχικώς υφισταμένων υπαλλήλων προς τους προϊσταμένους τους και επιβάλλονται υποχρεώσεις ή αναγνωρίζονται δικαιώματα στους διοικουμένους έχουν χαρακτήρα διοικητικής πράξης (ΣΤΕ 744, 3238/1983, 1465/1984, 4237/1986, Επ. Σπηλιωτόπουλου, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου Ι, Πέμπτη έκδοση, παρ. 104, σημ. 31, σελ. 108).

Στην προκειμένη περίπτωση, το, εφαρμοζόμενο έως σήμερα, άρθρο 9107 του τόμου Ε' Κωδικοποίησης Εγκυκλίων επί Οικονομικών Θεμάτων περι αναγραφής στοιχείων ταυτότητας δικαιούχων επί αποδείξεων πληρωμής αυτών

(Εγκύκλιος ΙΚΑ 113/1947 «Περί αναγραφής στοιχείων αστυνομικής ταυτότητας δικαιούχων εις αποδείξεις πληρωμής» ορίζει ότι: «Έχοντες υπ' όψιν ότι παρουσιάσθησαν περιπτώσεις αμφισβητήσεως υπογραφών υπό δικαιούχων οίτινες εισέπραξαν εκ του Ιδρύματος επιδόματα ή άλλας απαιτήσεις εντελλόμεθα υμίν όπως εις το εξής πάσα εξόφλησις εντάλματος ή αποδείξεως και παντός εν γένει δικαιολογητικού υπό δικαιούχου τρίτου (πλην του προσωπικού και των κκ. Συμβούλων ΔΣ, ΤΔΕ, ΚΕΣ & ΤΕΣ) δέον να νομιμοποιείται διά εξακριβώσεως της ταυτότητας του δικαιούχου εκ των στοιχείων της Αστυνομικής αυτών ταυτότητας. Ρητώς καθορίζεται ότι τα στοιχεία της Αστυνομικής ταυτότητας θα αναγράφονται ευκρινώς παραπλεύρως της υπογραφής. Η ένδειξις αύτη θ' αποτελεί εις το εξής ουσιαστικόν στοιχείον δια την πληρότητα των δικαιολογητικών. Υπεύθυνοι δια την αναγραφήν των στοιχείων τούτων είναι οι Ταμιαί και οι πάσης κατηγορίας υπόλογοι διαχειρισταί. Η παράλειψις του στοιχείου τούτου συνεπάγεται βαρύτατην ευθύνην συμφώνως προς τα άρθρα 199 & 200 του Ν.Σ.Ι.Β., οι δε υπηρεσίαι ελέγχου δέον να απορρίπτωσι άνευ ετέρας διαδικασίας πληρωμάς διά τας οποίας δεν αναγράφονται τα στοιχεία Αστυνομικής ταυτότητας του δικαιούχου παραπλεύρως της υπογραφής αυτού».

Εκ των ανωτέρω σαφώς συνάγεται ότι, όσον αφορά την εν λόγω εγκύκλιο του ΙΚΑ, ακόμη και αν θεωρηθεί ότι αποτελεί καθαρή περίπτωση «κανονιστικής εγκυκλίου» και ως εκ τούτου εκτελεστής διοικητικής πράξης του Ιδρύματος, καθόσον με αυτήν δεν γίνεται απλή ερμηνεία συγκεκριμένης νομοθετικής διάταξης, ούτε δίνονται οδηγίες για τον τρόπο εφαρμογής της, αλλά εγκαθιδρύεται ρητώς υποχρέωση, από πλευράς των ταμιών και εν γένει διαχειριστών του Ιδρύματος, της αναγραφής των στοιχείων ταυτότητας των δικαιούχων αυτών παραπλεύρως της υπογραφής τους, σε περίπτωση αυτοπρόσωπης εμφάνισής τους και πληρωμής απαιτήσεών τους κατά του ΙΚΑ, είναι προφανές ότι, αντιμετωπίζει τις περιπτώσεις αυτοπρόσωπης εμφάνισης των δικαιούχων τρίτων και τυχόν αμφισβήτησης της τεθείσας από αυτούς υπογραφής τους στα εκδοθέντα χρηματικά εντάλματα ή αποδείξεις πληρωμής, επισημαίνοντας παράλληλα την βαρύτατη ευθύνη των υπολόγων του Ιδρύματος, σε περίπτωση παράλειψης αναγραφής των εν λόγω στοιχείων των δικαιούχων.

Περαιτέρω, με τις διατάξεις του μεταγενέστερου άρθρου 14 παρ. 1 και 2 της ΥΑ 34664/1952 Περί Εγκρίσεως Λογιστικού και Οικονομικού Κανονισμού του ΙΚΑ, ορίζεται ρητά ότι, απαιτείται για την νόμιμη είσπραξη ή πληρωμή, αφενός μεν, η έκδοση του αντίστοιχου Γραμματίου εισπράξεως ή Εντάλματος πληρωμής αντίστοιχα, συνοδευόμενων από τα οικεία δικαιολογητικά, αφετέρου δε, η υπογραφή του ενεργήσαντος αυτήν ταμία ή βοηθού ή υπολόγου διαχειριστή. Σημειωτέον δε ότι, δεν σύμφωνα με το άρθρο μόνο του π.δ. 192/1986 (ΦΕΚ Α' 78), το οποίο συμπλήρωσε και αντικατέστησε το άρθρο μόνο του Π. Δ/τος 305/85 (ΦΕΚ 113/Α/31-5-85), «οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 7 και του άρθρου 43 του Ν.Δ. 496/74 «Περί λογιστικού των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου», όπως η τελευταία διαμορφώθηκε με τους Νόμους 369/76 και 578/77, καθώς και οι διατάξεις του κατ' εξουσιοδότηση του ως άνω άρθρ. 43 εκδοθέντος Π. Δ/τος 715/79, εφαρμόζονται και για τους ασφαλιστικούς Οργανισμούς που υπάγονται στο Υπουργείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, πλην ΙΚΑ και ΟΓΑ, καταργουμένης της εξαίρεσης που θεσπίστηκε για τα θέματα αυτά, με το Π. Διάταγμα 437/77».

Β.α. Εξάλλου, με τις μεταγενέστερες ουσιαστικές διατάξεις του άρθρου 83 του ν. δ/τος 356/1974 (ΚΕΔΕ) προβλέφθηκε η δυνατότητα συμψηφισμού βέβαιων, εκκαθαρισμένων, δηλαδή μη υποκειμένων σε αμφισβήτηση και προσδιορισμένων κατά το ποσό και την αιτία τους και αποδεικνυομένων με τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις ή δημόσια έγγραφα, απαιτήσεων οφειλετών του Δημοσίου (ή ΝΠΔΔ όπως εν προκειμένω το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ), με χρέη τους προς το Δημόσιο (ή ΝΠΔΔ-ΙΚΑ-ΕΤΑΜ) (πρβλ. ΣτΕ 2164/2012, 2244/2009, 1877/2009 7μ., 3144/1994, 1555, 2864/1996, 2006/2001) και καθορίσθηκαν οι προϋποθέσεις και ο τρόπος πρότασής του, ως και τα συνεπαγόμενα έννομα αποτελέσματα.

Με τη διάταξη δε της παρ. 3 εδ. α' του ίδιου ως άνω άρθρου, το δικαίωμα συμψηφισμού παρέχεται και στο Δημόσιο (και στα ΝΠΔΔ), αποσκοπεί δε στην έγκαιρη είσπραξη των δημοσίων εσόδων, την οικονομία χρόνου και δαπάνης, αλλά και στην αποφυγή των δυσμενών συνεπειών της αφερεγγυότητας του οφειλέτη του, ο οποίος υποχρεούται να καταβάλει αυτό, που απαιτεί να εισπράξει από τον οφειλέτη του. Έτσι, το Δημόσιο και τα ΝΠΔΔ, εφόσον ο οφειλέτης τους είναι και δανειστής τους, συντρέχουν δε και οι ουσιαστικές προϋποθέσεις,

υποχρεούνται να προβούν σε συμψηφισμό και δη να παρακρατούν απαίτηση του οφειλέτη προς εξόφληση των οφειλών αυτού προς το Δημόσιο και τα ΝΠΔΔ (ΝΣΚ 186/2013).

β. Ενόψει δε της προπαρατεθείσας διάταξης του άρθρου 441 του Αστικού Κώδικα, η οποία εφαρμόζεται συμπληρωματικά και στην περίπτωση συμψηφισμού κατά τις διατάξεις του ΚΕΔΕ (βλ. παρ. 6 του άρθρου 83 του ΚΕΔΕ), σύμφωνα με την οποία, θα πρέπει να συντρέχει η προϋπόθεση της αμοιβαιότητας των υπό συμψηφισμό απαιτήσεων, παρατηρητέα τα ακόλουθα:

Σαν αμοιβαίες μπορούν να χαρακτηρισθούν δύο απαιτήσεις, όταν ο οφειλέτης της κύριας απαίτησης κατά της οποίας προτείνεται ο συμψηφισμός είναι και δανειστής της ανταπαίτησης, δηλαδή της προβαλλόμενης σε συμψηφισμό αντίστοιχα, ο δανειστής της κύριας απαίτησης είναι συγχρόνως και οφειλέτης της ανταπαίτησης. Έτσι, προκειμένου να συντρέχει η προϋπόθεση της αμοιβαιότητας, πρέπει εκείνος που προτείνει τον συμψηφισμό να είναι ο ίδιος οφειλέτης της κύριας απαίτησης και όχι τρίτο πρόσωπο (Μπαλής, Ενοχ. Δ. παρ. 139, αριθ. 1^Α, Φραγκίστας, ΕρμΑΚ 440, αριθ. 10, ΑΠ 13/1963, ΝοΒ τ. 11, σελ. 630). Τούτο δε γιατί ο τρίτος μπορεί μεν να αποσβέσει το χρέος του οφειλέτη, μόνο όμως με καταβολή και όχι με συμψηφισμό (ΑΚ 317-318, βλ. Πολυζωγόπουλο σε Κατ' Άρθρο Ερμηνεία ΑΚ, Γεωργιάδη-Σταθόπουλου, τόμος ΙΙ, 1979, υπό άρθρο 440, σελ. 535, Φραγκίστα, αμοιβαίες απαιτήσεις, σελ. 9 επ.). Στην περίπτωση λοιπόν που ο οφειλέτης του Δημοσίου (ή εν προκειμένω του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ) είναι συγχρόνως και δανειστής του, συντρέχουν δε οι προαναφερόμενες ουσιαστικές προϋποθέσεις, το Δημόσιο (ή εν προκειμένω το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, δύναται να προβαίνει αυτεπαγγέλτως σε συμψηφισμό και δη να παρακρατεί απαίτηση του οφειλέτη του προς εξόφληση ληξιπρόθεσμων οφειλών αυτού προς το Ίδρυμα (πρβλ. ΝΣΚ 426/2000 (Ολ), 506/2006).

Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 24 εδ. α', 25 παρ. 1, 2, 3, 26 παρ. 1, 3, 5 και 27 παρ. 1 και 2 του α.ν. 1846/1951, οι ασφαλιστικές εισφορές, τις οποίες είναι υποχρεωμένοι να καταβάλουν στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για κάθε ημέρα εργασίας οι εργοδότες για τους απασχολούμενους στις επιχειρήσεις τους με σχέση εξαρτημένης εργασίας υπολογίζονται σε ποσοστό, που εκάστοτε ισχύει για

τις εισφορές επί του ημερησίου μισθού και παρακρατούνται υποχρεωτικώς κατά την πληρωμή του μισθού από τον εργοδότη. Τα ποσά αυτά δεν αποτελούν αντικείμενο της δίκης για τις αποδοχές και δεν αφαιρούνται από το δικαστήριο που επιδικάζει οφειλόμενες δεδουλευμένες αποδοχές ή μισθούς υπερημερίας, αλλά παρακρατούνται από τον εργοδότη κατά την εκτέλεση της αποφάσεως και αποδίδονται στους τρίτους δικαιούχους (ΑΠ 135/2003, Δημοσίευση ΝΟΜΟΣ, ΕΕργΔ 2003.178, ΑΠ 1675/1999, ΔΕΝ 2000.26, ΑΠ 1103/1998, ΕΛΛΔ/νη 1999, 316).

Ειδικότερα, από τη διάταξη του άρθρου 26 παρ. 5 του ΑΝ 1846/1951, προκύπτει με σαφήνεια ότι, ο εργοδότης είναι υποχρεωμένος να παρακρατεί από το μισθό την εργατική εισφορά, που υπολογίζεται στις πραγματικές αποδοχές που εισπράττει ο εργαζόμενος και είναι μέρος αυτών, και να καταβάλει αυτή στο ΙΚΑ έως το τέλος του επόμενου μήνα εκείνου κατά τον οποίο παρασχέθηκε η εργασία ή υπηρεσία, βαρυνόμενος ο ίδιος με την καταβολή, σε περίπτωση που δεν εκπληρώσει την υποχρέωση παρακράτησής τους (ΑΠ 1103/1998 ό.π., ΑΠ 807/1990, ΕΕργΔ 50.38, ΑΠ 606/1988, ΔΕΝ 44.1240, ΕφΔωδ 271/2006, ΕφΑθ 9892/2000, ΕΛΔ/νη 42.1380, ΕφΑθ 3531/1989, ΕΕργΔ 50.95).

Εν προκειμένω, στην περίπτωση απόδοσης από τρίτο προς το δικαιούχο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ οφειλόμενων σ' αυτό ασφαλιστικών εισφορών, η προϋπόθεση της αμοιβαιότητας των υπό συμψηφισμό απαιτήσεων συντρέχει μόνο όταν, ο τρίτος ως εργοδότης, είναι ο ίδιος οφειλέτης της κύριας απαίτησης, κατά της οποίας προτείνεται ο συμψηφισμός, δηλαδή των αποδοτέων προς το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ασφαλιστικών εισφορών (Γνωμ. ΝΣΚ 186/2013).

γ. Περαιτέρω, επειδή, σύμφωνα με την επίσης συμπληρωματικώς ισχύουσα διάταξη του άρθρου 451 ΑΚ, δεν επιτρέπεται συμψηφισμός κατά ακατάσχετης απαίτησης, θα πρέπει, επίσης, να ερευνηθεί εάν οι ασφαλιστικές εισφορές της παρ. 1 του άρθρου 24 του α.ν. 1846/1951 αποτελούν ακατάσχετες απαιτήσεις.

Σύμφωνα δε, με το δίκαιο της διοικητικής εκτελέσεως, τα ακατάσχετα κινητά πράγματα προσδιορίζονται στο άρθρο 17 παρ. 1-3 του ΚΕΔΕ, ενώ οι

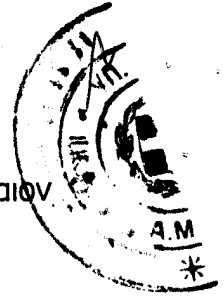

ακατάσχετες χρηματικές απαιτήσεις στο άρθρο 31 του ίδιου νομοθετήματος (βλ. Β. Παπαχρήστου, Η διοικητική εκτέλεση, γ' έκδοση, έτος 1992, σελ. 195, 251 επ., Ι. Μπρίνια, Διοικητική Εκτέλεση, τ. Α', έκδ. 1987, σελ. 275 επ.), καθώς και σε όσες διατάξεις των ειδικών νόμων που διατηρήθηκαν σε ισχύ, δυνάμει του άρθρου 52 του ΕισΝΚΠολΔ, προβλέπονται ακατάσχετα, στις οποίες άλλωστε ρητά αναφέρεται η περίπτωση β' του ίδιου ως άνω άρθρου του ΚΕΔΕ.

Εξάλλου, σύμφωνα με γενική αρχή που προκύπτει από τη συνολική επισκόπηση των διατάξεων του ΚΕΔΕ, αλλά και από τον δικαιολογητικό σκοπό της θεσπίσεώς τους, ως ανωτέρω αναφέρθηκε, οι προαναφερόμενες διατάξεις των άρθρων 17 παρ. 1-3 και 31 του ΚΕΔΕ, που εισάγουν ακατάσχετα πρέπει να ερμηνεύονται στενά. Ειδικά, όσον αφορά τις ακατάσχετες χρηματικές απαιτήσεις, που ενδιαφέρουν εν προκειμένω ενόψει του τεθέντος ερωτήματος, αυτές προσδιορίζονται κατά τρόπο αποκλειστικό στις προεκτεθείσες διατάξεις του άρθρου 31 του ΚΕΔΕ, καθώς και σε όσες διατάξεις που διατηρήθηκαν σε ισχύ δυνάμει του άρθρου 52 του ΕισΝΠολΔ, προβλέπονται ακατάσχετα, στις οποίες άλλωστε ρητά αναφέρεται η περίπτωση β' του ίδιου ως άνω άρθρου του ΚΕΔΕ (πρβλ. ενδεικτ. ΝΣΚ 505/2006, 26/2009).

Στις διατάξεις αυτές, προδήλως δεν περιλαμβάνονται, οι ασφαλιστικές εισφορές.

Πλην όμως, όπως γίνεται δεκτό, οι ασφαλιστικές εισφορές της παρ. 1 του άρθρου 24 του α.ν. 1846/1951 αποτελούν ιδιότυπη εισφορά, που επιβάλλεται από το νόμο σε βάρος των εργοδοτών και των ασφαλισμένων, η καταβολή της οποίας συνεπάγεται την δημιουργία δικαιωμάτων υπέρ των ασφαλισμένων και συγχρόνως, αντίστοιχη υποχρέωση του ΙΚΑ για τη χορήγηση των παροχών της ασφάλισης (βλ. Κων/νου Λαναρά, Η Ασφάλιση στο ΙΚΑ, έκδ. 1998, σελ. 192). Σημειώνεται συναφώς ότι η ασφαλιστική σχέση διέπεται, κυρίως, από το δημόσιο δίκαιο, διότι οι ασφαλιστικοί οργανισμοί αποτελούν ν.π.δ.δ., που ασκούν διοίκηση, η υπαγωγή στην ασφάλιση αυτών αφορά το δημόσιο συμφέρον, είναι δε υποχρεωτική και δεν εξαρτάται από τη βούληση των ενδιαφερομένων, ενώ, οι μεταξύ ασφαλιστικών οργανισμών και ασφαλισμένων σχέσεις ρυθμίζονται από

τους κανόνες του δημοσίου δικαίου (βλ. Αντωνίου Πετρόγλου, Δίκαιον Κοινωνικής Ασφάλισης, έκδ. 1974, παρ. 54, σελ. 139).

Ενόψει των ανωτέρω εκτεθέντων και λαμβάνοντας υπόψη ότι, κατά το νόμο 24 του α.ν. 1846/1951, μεταξύ των πόρων του ΙΚΑ, προς σχηματισμό του ασφαλιστικού αυτού κεφαλαίου, συγκαταλέγονται, κυρίως, οι εισφορές των ασφαλισμένων σε αυτό και των εργοδοτών τους (ΣΤΕ 1670/1990), θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι, οι ασφαλιστικές εισφορές της παρ. 1 του άρθρου 24 του α.ν. 1846/1951 περιλαμβάνονται στη δημόσια περιουσία του Ι.Κ.Α. και ως εκ τούτου, ενόψει και της προπαρατεθείσας διάταξης του β' εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 3068/2002, δεν μπορούν να κατασχεθούν, αφού, αφενός, πηγάζουν από έννομη σχέση δημοσίου δικαίου, δηλαδή την κοινωνική ασφάλιση και αφετέρου, εξυπηρετούν ειδικό δημόσιο σκοπό, ο οποίος συνίσταται στη διατήρηση της ομαλής και εύρυθμης λειτουργίας του Ι.Κ.Α. και εν κατακλείδι, της βιωσιμότητας αυτού (ΝΣΚ 186/2013).

δ. Σημειωτέον δε ότι, υπάρχει αντιγνωμία στην επιστήμη για το αν απαγορεύεται με την ΑΚ 451 και ο συμψηφισμός με την ακατάσχετη απαίτηση, δηλ. η προβολή αυτής σε συμψηφισμό από τον δικαιούχο της. Έτσι η μία γνώμη δέχεται ότι αυτό είναι δυνατό (Αποστολίδης Β', σ. 543, Βάλληνας, ΑΚ 451). Η αντίθετη γνώμη δεν έχει μεν ασφαλές έρεισμα στο γράμμα του νόμου, γιατί ο νόμος απαγορεύει ρητά μόνο τον συμψηφισμό κατά της ακατάσχετης απαίτησης, όχι όμως και τον συμψηφισμό με αυτήν. Όμως και το επιχείρημα ότι ο νόμος απαγορεύοντας την κατάσχεση αποβλέπει στο να περιέλθει η παροχή αυτούσια στον δικαιούχο και συνεπώς πρέπει να αποκρουσθεί και κάθε άλλος τρόπος διαθέσεως, πριν να πραγματοποιηθεί αυτή η περιέλευση, κυρίως δηλ. η εκχώρηση και άρα ο συμψηφισμός, δεν συμβιβάζεται με τη λύση, που δίνουν οι ίδιοι οι συγγραφείς στο πρόβλημα, όταν και οι δύο απαιτήσεις, που συμψηφίζονται, είναι ακατάσχετες (Φραγκίστας, ΕρμΑΚ 451, αρ. 2). Γιατί αν ο σκοπός του νόμου είναι αυτός που αναφέρθηκε πιο πριν, τότε το ίδιο ισχύει και όταν απαίτηση και ανταπαίτηση είναι ακατάσχετες. Δεν είναι επομένως συνεπές να απαγορεύεται ο συμψηφισμός με την ακατάσχετη απαίτηση, όταν η ανταπαίτηση είναι κατασχετή και να επιτρέπεται, όταν αυτή είναι ακατάσχετη,

τουλάχιστον αν δεχθεί κανείς, ότι ο σκοπός του νόμου είναι να περιέλθει πράγματι αυτούσια η παροχή στον δικαιούχο. Έτσι μάλλον θα πρέπει να γίνει δεκτή η πρώτη άποψη που επιτρέπει τον συμψηφισμό και στις δύο αυτές περιπτώσεις (ιδ. σχετ. Γεωργιάδη-Σταθόπουλου, Αστικός Κώδικας ΙΙ, Γενικό Ενοχικό, Αθήνα 1979, σελ. 559 επ. παρ. ΙΙ.1.).

V. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ:

Κατ' ακολουθίαν των προεκτεθέντων: α) ως προς το πρώτο ερώτημα, δεν τίθεται επ' ουδενί θέμα υπέρτερης ισχύος ή όχι των εν λόγω διατάξεων του άρθρου 83 ΚΕΔΕ έναντι των προαναφερομένων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, καθόσον αφορούν εντελώς διαφορετικές περιπτώσεις. Ειδικότερα, οι συγκεκριμένες διατάξεις του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ αφορούν τις υποχρεώσεις των ταμιών και εν γένει διαχειριστών του Ιδρύματος σε περίπτωση αυτοπρόσωπης εμφάνισης των δικαιούχων για την είσπραξη απαιτήσεών τους σε βάρος του Ιδρύματος, ενώ, οι διατάξεις του ΚΕΔΕ αναφέρονται ρητά σε εκτέλεση ταμειακού παραστατικού (ένταλματος ή εντολής) αυτεπαγγέλτως, ήτοι χωρίς την, αυτοπρόσωπη ή με πληρεξούσιο, εμφάνιση των δικαιούχων και συμψηφισμού του ποσού της απαίτησής τους με οφειλές τους προς το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

β) Ως προς το δεύτερο ερώτημα, αν και οι ασφαλιστικές εισφορές του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ αποτελούν ακατάσχετες απαιτήσεις, ως ανήκουσες στη δημόσια περιουσία του Ιδρύματος, εντούτοις υπόκεινται σαφώς σε συμψηφισμό, κατ' εφαρμογή των πρωτίστως εφαρμοζόμενων, ως ειδικότερων, διατάξεων του άρθρου 83 του ΚΕΔΕ, με (αμοιβαίες) απαιτήσεις τρίτων δικαιούχων κατά του Ιδρύματος, και ως εκ τούτου είναι νόμιμη η εκτέλεση ταμειακού παραστατικού (ένταλμα ή εντολή), χωρίς την υπογραφή του δικαιούχου, με εντολή του προϊσταμένου της αρμόδιας υπηρεσίας του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, σύμφωνα με τα αναλυτικώς οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 83 του ΚΕΔΕ, καθόσον πρόκειται για αμιγή περίπτωση αυτεπαγγέλτου συμψηφισμού από πλευράς της υπηρεσίας του Ιδρύματος, βάσει των στοιχείων που αυτή διαθέτει ως προς τις

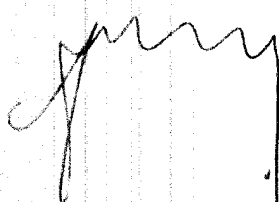
απαιτήσεις του οφειλέτη τρίτου και όχι για αυτοπρόσωπη δήλωση συμψηφισμού από πλευράς του εν λόγω δικαιούχου-οφειλέτη, ώστε να απαιτείται η εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ήτοι τόσο η υπογραφή του, όσο και η αναγραφή των στοιχείων της ταυτότητάς του.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 17 Ιουνίου 2015

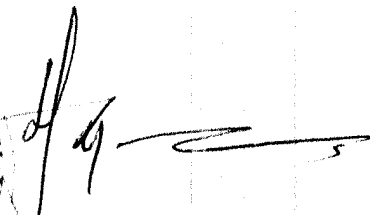
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΣΤ' ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΣΚ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

ΠΕΤΡΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΑΡΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.